

להיות זמנית בלבד, ולהיעלם עם הפסקתו של גילוי האור²⁸; ואילו כשהעבודה היא בדרך "מלמטה למעלה" (בדרכו של פינחס) – היא משנה את המציאות מבפנים, והשפעתה היא בת-קיימא ונמשכת לנצח²⁹.

ומאחר שמעשהו של פינחס היה בדרך "מלמטה למעלה", שהשפעתה היא נצחית – זכה דוקא הוא לשכר של ברית נצחית ("לו ולזרעו אחריו").

(לקוטי שיחות ת"ח ע' 344 ואילך)

אוצר החכמה

ה

וַיִּכְפֹּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כת, יג)

"עד עכשיו לא זו אלא עומד ומכפר עד שיחיו המתים" (ספרי)

צריך ביאור: מדוע דוקא חטא בעל פעור דורש כפרה מתמשכת ("עומד ומכפר עד שיחיו המתים")³⁰ – דבר שלא מצינו בשאר הנסיונות שניסו בני-ישראל את הקב"ה במדבר³¹?

והביאור בזה³²:

את השם "בעל פעור" פירש רש"י לעיל³³: "פעור – על שם שפוערין

28. וכפי שמצינו שעל-אף הגילויים הנשגבים שהיו בשעת מתן-תורה (שניתנה על-ידי משה) – חטאו בני-ישראל בעגל זמן קצר לאחר-מכן.

29. וכאמור בספרי על המלים "ויכפר על בני ישראל" – "שעד עכשיו לא זו, אלא עומד ומכפר עד שיחיו המתים".

30. וראה גם בתוספות סוטה יד, א: "בכל שנה ושנה .. בית פעור עולה למעלה כדי לקטרג ולהזכיר עוון".

31. מלבד בחטא העגל ובחטא המרגלים, שהם חטאים שהשפעתם נמשכת לדורות.

32. בענין זה – ראה גם לעיל, פרשת בלק ביאור לג.

33. פרש"י בלק כה. ג.

כ"ד

לפניו פי הטבעת ומוציאין רעי, וזו היא עבודתו". כלומר: מהותו של חטא בעל פעור היא עיסוק בפסולת והפיכתה לדבר העיקרי והמרכזי.

לאמיתו של דבר, חטא זה עשוי להופיע גם בצורה מעודנת יותר:

מבואר בתורת החסידות, שמקורם של כל תענוגות העולם הזה הוא ב"פסולת" המגיעה מהעולמות הרוחניים. כל אימת שאדם מייחס חשיבות יתרה לתענוגות העולם הגשמי – הוא נכשל, בדקות, באותו חטא של בעל פעור.

ולכן נאמר³⁴ ביחס לחטא בעל פעור "אשר לא הטהרנו ממנו עד היום הזה" – שכן ייחוס חשיבות יתר לעולם הגשמי ולהנאותיו היא תופעה שכיחה בכל מקום ובכל זמן; ולכן היא זקוקה לכפרה מתמדת – "עומד ומכפר עד שיחיו המתים".

(תורת מנחם חל"ז ע' 165 ואילך);

לקוטי שיחות ח"ח ע' 297 ואילך)

ו

וַיְהִי אַחֲרֵי הַמִּנְפָּה וַיֹּאמֶר ה'... שְׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עַדְתֵּי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כו, א-ב)

"משל לרועה שנכנסו זאבים לתוך עדרו והרגו בהן, והוא מונה אותן לידע מניין הנותרות" (רש"י)

רש"י נוקט "שנכנסו זאבים", לשון רבים (בניגוד למדרשי חז"ל כאן³⁵, שנקטו "זאב" לשון יחיד) – כנגד שני החטאים שחטאו בהם בני-ישראל³⁶:

34. יהושע כב, יז.

35. תנחומא פרשתנו ד; במדבר רבה פכ"א, ז (אם-כי בתנחומא תשא ט מופיע "זאבים", כבפרש"י).